

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p424-txt-root.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

P424:424

»Lidelses-Historien«!

Christelige Taler.

Til Indledning maa anbringes en heel Undersøgelse om, hvori Christi Lidelse er uendelig kvalitativt forskjellig fra ethvert Mskes Lidelse. Hertil findes Eet og Andet hist og her i Journalerne. Denne Indl. kunde overskrives: Lidelses-Historien! ell. hvad jo deri ligger, at denne er eneste i sit Slags. Det Emphatiske.

De enkelte Taler skal være de fremtrædende Punkter i Fortællingen.

fE

Nº 1.

»Der de havde sjunget Lovsangen«

»i det Samme goel Hanen tredie Gang – og Xstus saae paa Peder.«

og saaledes videre de enkelte Punkter.

P424:425

Ad »Lidelses-Historien!«

Msklig talt, reent msklig talt, forsaavidt man tør tale

saaledes, maatte man sige, at Xstus havde een Lettelse, at han, der frivilligt paatog sig at lide (kom for at lide) med Evighedens Vished vidste, at det var det han skulde, saa der altsaa ingen, ingen, slet ingen Vaklen var i H: t: Opgaven og ingen deraf flydende Lidelse.

Dog maa erindres de Ord: min Gud, min Gud, hvi haver Du forladt mig – hvor denne Lidelse er antydet.

I Journalerne findes Adskilligt herom, især, vistnok, i den fra ifjor Foraar.

P424:426

Til

»Lidelses-Historien«

Der er et deiligt Vers af Liguori, som ogsaa findes anført etsteds i Journalen NB¹¹ ell. NB¹⁰ det lyder saa:

Süßer Jesus, um zu sterben

Gehst Du hin aus Lieb' zu mir

Um das Leben zu erwerben

Laß mich sterben Herr mit Dir

Dette Vers kunde trykkes bag paa Tite[]bladet.

P424:427

Bøn.

Du der kom til Verden for at lide, saa Du bar den tungeste af alle Lidelser: fra Dit Livs første Øieblik at bære Bevidstheden forud – forøget i den tungeste af alle Smerter, forsaavidt Du leed frivilligt, hver Øieblik

at have det i Din Magt at forhindre Lidelsen: Du som saa leed hele Dit Liv igjennem, til sidst den forsmædelige Død: hav Tak, at Du har helliget det at lide, at Du ved Dit hellige Liv og Levnet har saligt forklaret hvad der er det naturlige Msk. som idel Mørke: det at lide. Hav Tak derfor; at aldrig en Lidende maatte glemme dette, der over al Maade kan trøste og styrke og forklare; men at hell. ingen Lidende formasteligt maatte glemme Forskjellen der ydmyger: at Du leed, den Uskyldige for de Skyldige, denne Forskjel, som dog atter trøster over al Maade, at Din Død var Forsoningens.

P424:428

Ad Lidelses-Historien.

Indgang.

Lidelses-Historien!

1

Det christelige Syn.

Hvor mildt og kjerligt end Xstd. indbyder Menneskene, ja alle Msk. til sig, er dog vist at denne Indbydelse ikke er saa ganske ligefrem at forstaae; og vist er det ogsaa, at for den blot msklige Betragtning er Xstd., Xsti Liv, især da hans Lidelse og Død i den Grad Rædsel og Forfærdelse, at intet mere gysende lader sig tænke, ja, at der, dette undtaget, ikke lader sig tænke noget saa gysende. Mskligt talt er nemlig al Trøst og Viisdom indeholdt i følgende Tanke. Opgiv det Jordiske og Verdslige, fornegt Dig selv, tving hele Selvkjerligheden i Dig, bliv ganske Kjerlighed: saa er det umuligt, at Du i Dit Liv kan støde sammen med noget eneste Msk. Sammenstødet mell. Msk og Msk. ligger nemlig i Selvkjerligheden, der igjen forholder sig til det Verdslige og Jordiske; men naar Du bliver ganske Kjerlighed og ganske opgiver det Jordiske og Verdslige, bliver idel Selvfornegtelse og Opooffrelse, kort bliver ganske Kjerlighed: saa er Sammenstødet umuligt. Indtræder det alligevel, saa maa det være, fordi det dog alligevel ikke ganske er lykkedes Dig at opgive Din Selvkjerlighed.

Saaledes den blot msklige Betragtning, her standser den. Nu kommer Xstd, og forkynder, at Jesus Xstus,

a Ny Udgang Almsklig, deri ogsaa indbefattet den jødiske, Fromheds Trøst er indeholdt i følgende

der var »Kjerligheden«, at han alligevel stødte sammen og rædsomt stødte sammen med Verden, at han blev forfulgt, forhadet, tilsidst bespottet, besp[ly]ttet, behandlet som en saa afskyelig Forbryder, at Barrabas blev et Slags retskaffent Msk. i Sammenligning med ham, og endeligen korsfæstet. – og han var Kjerlighed, han var fra Evighed af Kjerlighed, han var fra det Øieblik af, han lod sig føde, og i ethvert Øieblik af sit Liv, indtil det sidste Kjerlighed – han var »Kjerlighed«. ^a 1 Forbarmende Gud hvad vil dette sige. Den blot msklige Betragtning maa fortvivle, og skal den indlade sig paa dette Christelige kan den kun faae den vanvittige Trøst ud deraf: ja, Gud skee Lov, jeg for min Deel er da endnu langt fra at være »Kjerligheden« ell Kjerlighed, jeg har endnu en god Slump Selvkjerlighed i mig, saa mig vil det vel endda gaae ganske godt^b; lad mig blot passe paa, ikke i altfor høi Grad at opgive min Selvkjerlighed, saa slipper jeg nok baade for de kvalfulde Anfægtelser og tillige ganske godt fra det i denne Verden, – der korsfæster Kjerlighed, og gaaer i Forbøn for Barrabas.^c ~~Det vil sige for den blot msklig Betragtning er Xstus det Forfærdende, Barrabas det Opmunrende.~~

Saaledes for den blot msklige Betragtning af Xsti Liv, Lidelse og Død. Men hvad betyder dette da christeligt? Det betyder, at Verden ikke blot er^d middelmaadig, smaalig, selvkjerlig men at den er ond, ja at den ikke blot er ond, men at den er djævelsk. Og videre betyder det, at Xsti Liv, Lidelse og Død er for den blot msklige Betragtning som Forfærdende og Afskrækkende, ja Rædselen selv, det betyder christeligt, at kun Syndensbevidsthed og denne Bevidstheds Qvaler kan saaledes, om jeg saa tør sige, hugge Sporerne i Siden paa Msket, at de (tiltrods for den blot msklig Betragten af Xstd, og tiltrods for at for den blot msklige Betragtning er Xstd. Vanvid) tvinge Msket hen til Xstum; det betyder, at Enhver, der af nogensomhelst anden Grund end fordi Syndsbevidsthedens Qval driver ham, indlader sig med Xstd. og med Xstus, er i en Misforstaaelse, en Vildfarelse betræffende hvad Xstd er.

Men naar det derimod er saaledes, naar det er Syndsbevidsthedens Qvaler, der drive et Msk. hen til Xstum: er han ifærd med at blive Xsten, og saa forvandler Xstd sig for ham og det Christelige fra at være det meest Forfærdende og Afskrækkende, til det kjerligst Indbydende og den saligste Trøst; thi da forklarer Xstd. at Xsti Død om den end biløbigt er Forbilledets er den dog væsentligt Forsoningens, Forsoningens Død ogsaa for hans Synder, saa om han end ikke drev det til^e

1 Ny Udgang.

P424:429

Ad Lidelses-Historien!

Tanke, som kan udtrykkes med et Ord af det gl. T., hvor den erfarne, gudfrygtige, fromme Viismand taler »jeg har været ung og er blevet gl; men aldrig har jeg seet den Retfærdiges Sag forladt af Gud« – og saa kommer Xstd og forkynder, at Xstus, der jo, som aldrig nogensinde noget Msk, var den Hellige og Retfærdige, at hans Sag tidlig var, msklig talt, som tabt, og saaledes msklig talt som forladt af Gud, og endeligen sukker Xstus selv (den Hellige og Retfærdige den eneste Hellige, Retfærdige, der har levet) han sukker min Gud, min Gud hvi haver Du forladt mig.

b og jeg vil formdl. heller ikke blive forsøgt i den Qval, som kun er forbeholdt den eneste Hellige og Retfærdige, at være forladt af Gud, og vel tilnærmelsesviis forbeholdt En i samme Grad som man blot tilnærmelsesviis nærmer sig til at blive renere og retfærdigere.

~~c og saa slipper jeg vel ogsaa for at forsøges i den Qval~~

d ufuldkommen, svag,

[e] stræbende efter Lighed med Forbilledet at døe for Xstd, naar han blot troer, at Xstus er død for ham, Xsti Død Forsoningen for hans Synder: saa er han Xsten, fuldt saa vel som Den, der offerer sit Liv for Xstd., hvilken jo ogsaa, selv om han offrede sit Liv 10 Gange for Xstd. lige fuldt vilde behøve, at Xstus var død for ham. Dette een Gang for alle for at forebygge Misforstaaelsen som var Xsti Lidelse og Død væsentligen Forbilledets, medens den væsentligen er Forsoningens, og først saa Forbilledets, først saa kan benyttes i almdl. Forstand til Opbyggelse for Lidende, der lide i Lighed med Xstum, lide i denne Verden.

2

Forskiellen mell. Xsti og et blot Mskes Lidelse.

cfr. Luthers Prædiken over Epistelen paa anden Søndag efter Paaske p. 228. Christi Forskjellighed:

1) han har efterladt os Alle et Exempel.

2) han har lidt for os

3) han har lidt aldeles uskyldig.

forresten kan ogsaa eftersees Talen paa Langfredag i Epistel-Prædikenerne.

Under dette Afsnit behandles saa ogsaa hvad jeg vilde kalde:

de overmenneskelige Lidelser.

Fromheden har haft en Gru for at inklade sig paa at fremstille Xsti Lidelser; men [det] er dog nok tillige fordi den mangler psykologiske Forudsætninger til endog blot at kunne begynde derpaa. Thi det Legemlige ved hans Lidelse, det har den jo havt travlt nok med at fremstille; i en ældre [Tid] fik, Mænd og Qvinder, som senere bleve Helgene, ved Aabenbaringer af Xstus at vide, hvor mange Bødler, der havde været om at hudflette af (efter Ens Efterretning ifølge Aabenbaring: 60) og hvor frygtelig store Svøberne vare o: s: v:

P424:430

Ad Lidelses-Historien! Indgang.

Xstus er Forbilledet; men som Forbilledet skruer han Fordringen endnu høiere op end Loven. Han siger til Msk: er Du saaledes, er Du saaledes Kjerlighed o: s: v: - ligner Du mig; og selv om Du i gode og lykkelig[e] Dage maaskee har lidt af Kjerlighed o: s: v: det er jo ikke at ligne mig. Nei, naar Alt er ondt mod, hader og forfølger Dig o: s: v: er Du saa Kjerlighed som jeg, ligner Du mig. Saa fortvivler Msk. Men i samme Øieblik forvandler Forbilledet sig er tillige - »Frelseren« der frelsende rækker ham Haanden for at hjælpe ham til at ligne Forbilledet. Han kaster sig i Forbilledets Arme. Men da gyser han igjen tilbage han er jo Synder. Men Forbilledet forvandler sig atter og er Forsoneren. Dette er Kjerligheden i Xsto Jesu; forsaavidt der skal stræbes er han Forbilledet, som man skal ligne, men Forbilledet er tillige Frelseren og Forsoneren der hjælper den Xstne til at ligne Forbilledet.